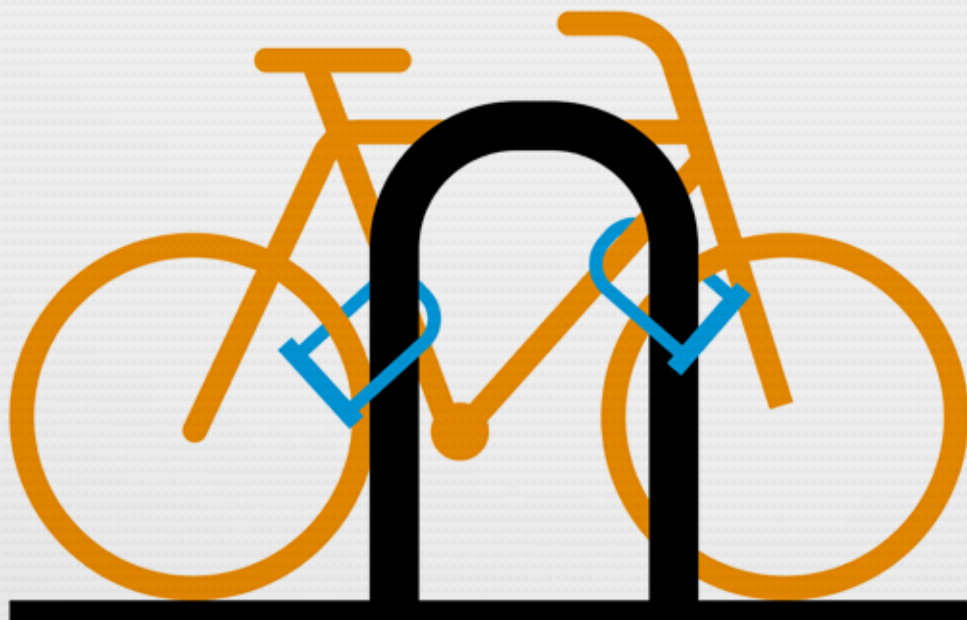

Vadlīnijas velosipēdu novietņu izveidošanai

- 1. Terminoloģija**
- 2. Velostatīvi**
- 3. Velonovietnes**

1. Terminoloģija

Velostatīvs

Konstrukcija velosipēdu novietošanai stāvus vai uzkārtā stāvoklī.

Velonovietne

Iekārtota vieta (piemēram, ar velostatīvu vai veloskapjiem) velosipēdu novietošanai.

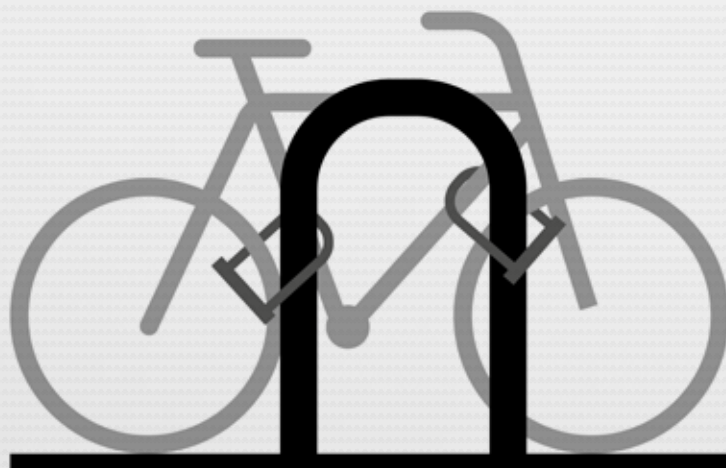
2. Velostatīvi

Velostatīviem jāatbilst sekojošām prasībām:

Par drošu tiek uzskatīts tāds velostatīvs pie kura var pieslēgt velosipēda rāmi un abus vai vismaz vienu riteni vienlaikus. Statīvam jābūt stabili nostiprinātam, nodrošinošam atbalstu pret velosipēda gāšanos, pret mehāniskiem bojājumiem izturīgu konstrukciju, novietotam publiski pārskatāmā, vēlams apsardzes pieskatītā vietā.

Velostatīvam jānodrošina iespēja:

- novietot visus velosipēdus ar jebkuru riteņu izmēru un riepu platumu, kā arī visdažādāko tipu velosipēdus – pilsētas, kalnu, bērnu, pludmales, tūrisma (ar velosomām);
- stiprināt (pieslēgt) velosipēdu augšpus smaguma centra, lai tas neapgāztos no sānu vēja vai bagāžas svara;
- velostatīvs nedrīkst deformēties;
- starptautiski par vidrošākajiem tiek uzskatīti apgriezta "U" veida statīvi, kas ir stabila konstrukcija ar diviem atdures punktiem pie velosipēda un ir iespēja pieslēgt ar divām slēdzenēm. Turklāt, pie viena statīva ir iespējams pieslēgt vienlaikus divus velosipēdus.

Attēlā – velosipēda pieslēgšanas vietu pie U-veida statīva shematisks attēlojums.

3. Velonovietnes

Prasības velonovietnes izvietojumam:

- izvietojums tiešā velosipēdistu maršrutu galamērķu (biroju ēkas, stacijas, izglītības, atpūtas iestādes, sporta un tirdzniecības centri, servisa uzņēmumi, valsts un pašvaldības iestādes u.c.) tuvumā,
- publiski pārskatāma, vēlams, apsardzes uzraudzīta vieta,
- vieta un konstrukcija nedrīkst traucēt gājējus un ielu uzkopšanas tehniku,
- velonovietnes izskatam jāiekļaujas vides arhitektūrā,
- velonovietnēm jābūt labi pamanāmām un atpazīstamām kā velonovietnēm (ar atbilstošu dizainu, marķējumu).

Velosipēdu ilgstošai glabāšanai (arī diennakts tumšajā laikā) izmantojamas slēgtās un apsargājamās teritorijās (piemēram, autostāvvietās) izvietotās velonovietnes.

Ieteicamais vietu skaits velonovietnēs

Velonovietnes izvietojums

*Aptuvenš vietu skaits velonovietnē
apmeklētājiem/pircējiem*

Iestādes, uzņēmumi

1 uz 150 – 450 m² bruto platības

Tirdzniecības centri

4 – 9 uz 100 m² tirdzniecības platības

Velonovietņu novērtējuma 8 punktu kontrolkritēriji

*Velosipēda novietnes
kritēriji*

*Publiskās
teritorijās*

*Slēgtās
teritorijās*

Var pieslēgt tikai vienu riteni

Var pieslēgt vienu riteni un rāmi

1

Var pieslēgt rāmi un divus riteņus

1

Izturīga konstrukcija

1

1

Konstrukcijas stabilitāte (statīvs nav pārvietojams)

1

1

Zem jumta

1

1

Ar kameru

1

1

Apsarga klātbūtne

1

1

Slēdzama teritorija

1

1

Nodrošina stabilu velosipēda atbalstu

1

1

Punkti kopā

8

8

Dotie kontrolkritēriji izmantojami velonovietņu drošības pakāpes pašnovērtējumam. Velosipēda novietnes var būt ar visdažādāko dizainu, taču svarīgākais, lai velonovietne atbilstu augstāk minētajiem drošības kritērijiem.

Latvijas Riteņbraucēju apvienība un Veloriga.lv par drošiem atzīti velostatīvi¹

Pie TC Olympia

Pie Statoi DUS

Pie Innocent kafējnīcas

Pie velokafējnīcas Miit

Pie Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras

Pie Latvijas Nacionālā mākslas muzeja

Rietumu bankas uzstādītās Rīgas centrā

„Dārzi un parki” Rīgas centrā uzstādītās

Pie Pārdaugavas Mūzikas un mākslas skolas

Pie Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamenta

Pie Bābelītes ezera (projekts „Metropolia”)

Hansabank/Swedbank dāvētās mācību un kultūras iestādēm

Pie Rīgas Tehniskās universitātes

„Rīgas Satiksme” uzstādītās

Pie Rīgas Teikas vidusskolas

Pie tirdzniecības parka „Alfa”

Pie SEB Jūrgals filiāles

Pie B-Bāra Doma laukumā

Pie AS Diena

Pie VIC Velokurjers

Velostatīvu stiprinājuma veidi:

- ar pamatu – stacionārs, konstrukcija stiprināta gruntī,
- ar skrūvēm – stacionārs, konstrukcija stiprināta pie cietā seguma (asfalts, bruģis) ar skrūvju un dībeļu palīdzību,
- pārvietojamie, ar pašvaru – masīva, bez speciālās tehnikas nepārvietojama konstrukcija.

¹ Atsevišķi paraugi. Pilns saraksts skatāms http://veloriga.lv/?ct=draudzigs_velosipedistam

Prasības velonovietnes izvietojumam:

- nedrīkst traucēt citu ceļa lietotāju redzamību, it īpaši krustojumos un gājēju pāreju vietās;
- nedrīkst traucēt piekļuvi publiskiem un privātiem objektiem;
- nedrīkst apgrūtināt durvju atvēršanu gadījumos, kad tā novietota pie autobraucējiem paredzētām ielas autostāvvietām;
- nedrīkst izvietot tā, ka garāmbraucošā satiksme varētu apdraudēt riteņbraucējus, kuri pieliekušies slēdz velosipēdu;
- nedrīkst traucēt piekļuvi ielas aprīkojumam, tādām kā luksofori, ielu apgaismojuma stabi, elektrības sadales skapji, gāzes skaitītāji, hidranti u.c.

Izvietojuma parametri U-veida statīviem

<i>U-veida statīvu izvietojums</i> ¹	<i>Ieteicamais</i> <i>(mm)²</i>	<i>Minimālais</i> <i>(mm)²</i>	<i>Komentāri</i> ³
Novietoti paralēli			1. shēma
Sienai vai robežai ar:			
Velosipēdu novietni abās pusēs	900	900	
Velosipēdu novietni tikai vienā pusē	300	300	
Gājēju celiņš pa vidu	2700	1800	2. shēma
Paralēli ietves /brauktuves malai	900	600*	Novietošana tikai ietves pusē
Novietoti taisnā leņķī pret			3. shēma
Sienu vai robežu	1000	900	Pārāk tuvu sienai novietots statīvs nenodrošinās velosipēdam pietiekamu atbalstu
Ar piekļuves celiņu vai eju pa vidu	3700	2500	4. shēma
Ietves malu/brauktuves malu		1500	Nodrošina pietiekamu vietu novietojot vai noņemot velosipēdu, kā arī asimetriskai velosipēda novietošanai pie stenda
Ar pamanāmu/grubuļainu segumu			5. shēma
Novietots 45 grādu leņķī pret			6. shēma
Sienu vai robežu		750	Var būt piemērots ierobežotas platības gadījumos, tomēr ietekmē kopējo kapacitāti (sk. zemāk)
Ar eju pa vidu		750	
Ietves malu/brauktuves malu		1250	

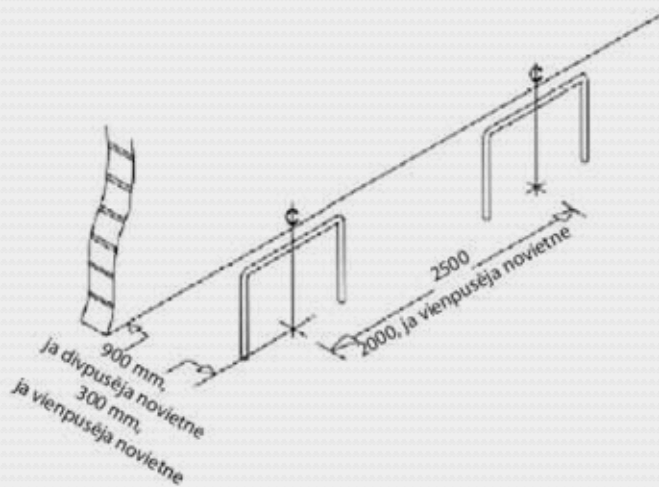
<i>U-veida statīvu izvietojums</i> ¹	<i>Ieteicamais (mm)²</i>	<i>Minimālais (mm)²</i>	<i>Komentāri</i> ³
Attālums līdz nākamajam statīvam			7. shēma
Paralēli (sānu pie sāna)	1200	1000	Novietojot statīvus pārāk tuvu vienu pie otra, tiks apgrūtināta velosipēdu ievietošana un izņemšana, kā arī tas samazinās kapacitāti (nevis to palielinās). ⁴
Paralēli 45 grādu leņķī		1500	+1000 mm atstarpe, novietojot taisnā leņķī
Novietoti vienā rindā			Vairākiem vienā rindā novietotiem statīviem vienmēr ir jābūt atstarpei vienā pusē, kas ļauj velosipēdu iestumt un izstumt, kā arī nodrošina pietiekamu vietu tā novietošanai.
Nākamais statīvs bez ejas	2500	2000	
Nākamais statīvs ar eju	4000	3600	Eju platuma samazināšana apgrūtinās velosipēdu iestumšanu statīvos, kā arī manevrēšanas iespējas, novietojot un izstumjot velosipēdus, padarot neērtāku novietņu izmantošanu.

- 1 Aprēķini ir balstīti uz U-veida statīvu izmēriem (700-1000 mm platumā). Citu izmēru statīviem – orientējoši.
- 2 Visi izmēri doti no statīva ass (shēmās apzīmēts ar „c”) pret sienu/brauktuves malu vai nākamā statīva centru. U-veida statīviem, kuru platums pārsniedz 1000mm, var būt nepieciešams vairāk vietas.
- 3 Izmēri doti atbilstoši vidēja velosipēda izmēram, kura garums ir 1800mm un stūres daļas platums 650mm. Novietoti pie statīva, velosipēdi aizņem zonu 350mm sānu virzienā un 500 – 1000mm garenvirzienā no statīva malām.
- 4 Ja statīvi ir izvietoti pārāk cieši viens pie otra, velosipēdus ir iespējams novietot, iestiprinot tikai priekšējo riteni, kas samazina ejas platību divriteņu pārvietošanai un palielina iespēju velosipēdiem apgāzties

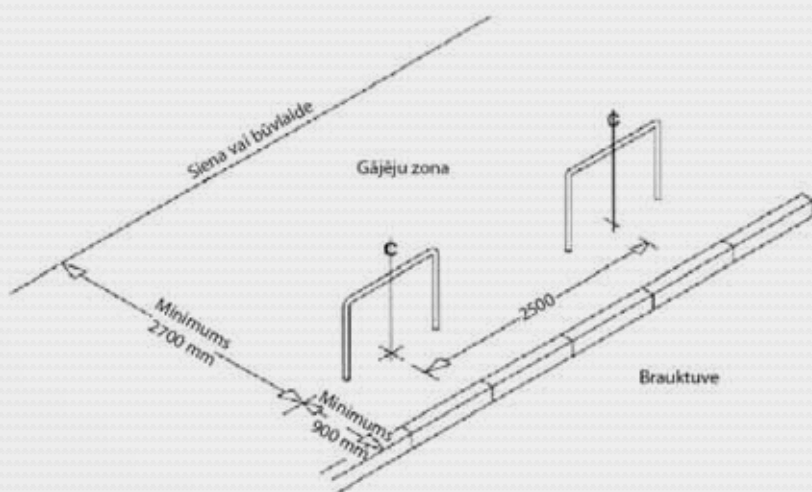

Izvietojuma shēmas (nav mērogā)

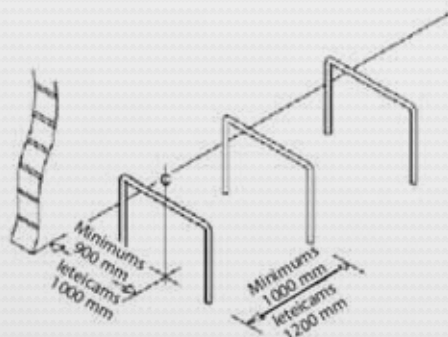
1. shēma: Statīvi novietoti paralēli sienai vai būvlaidei

2. shēma: Statīvi novietoti paralēli ietves malai

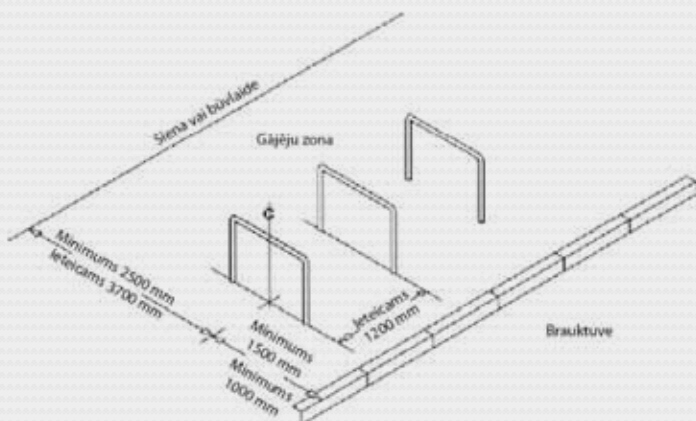

3. shēma: Statīvi novietoti 90 grādu leņķī pret sienu vai būvlaidi

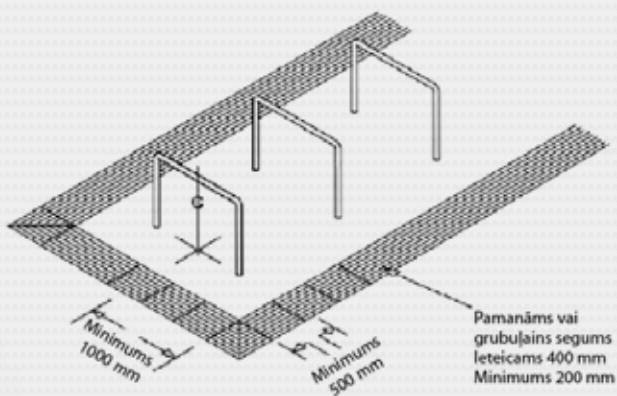

Izvietojuma shēmas (nav mērogā)

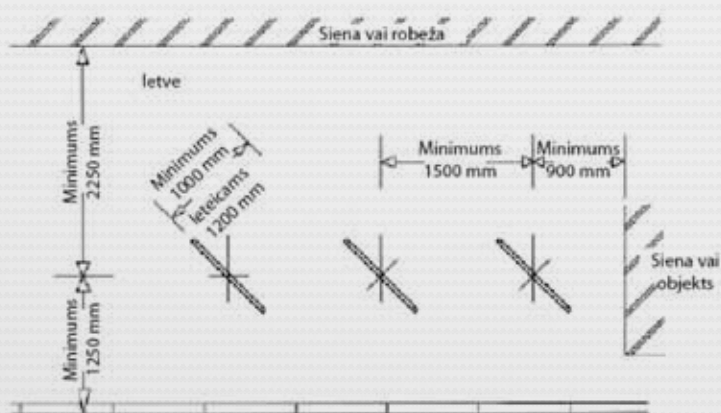
4. shēma: Statīvi 90 grādu leņķī attiecībā pret ietves malu

5. shēma: Pamanāms/grubuļains segums

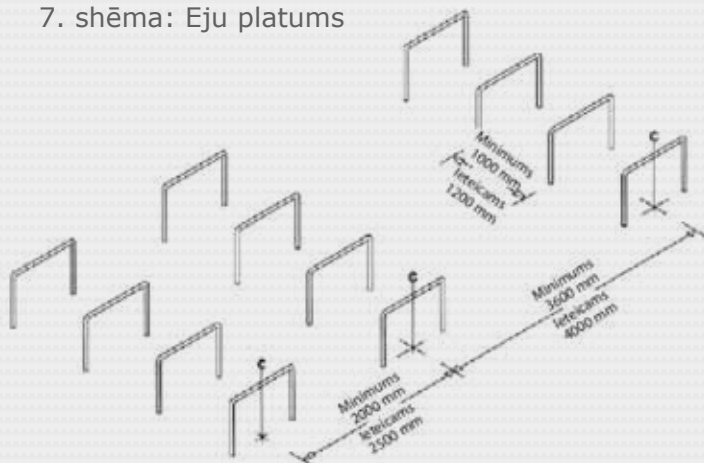

6. shēma: Statīvi 45 grādu leņķī pret sienu vai ietves malu

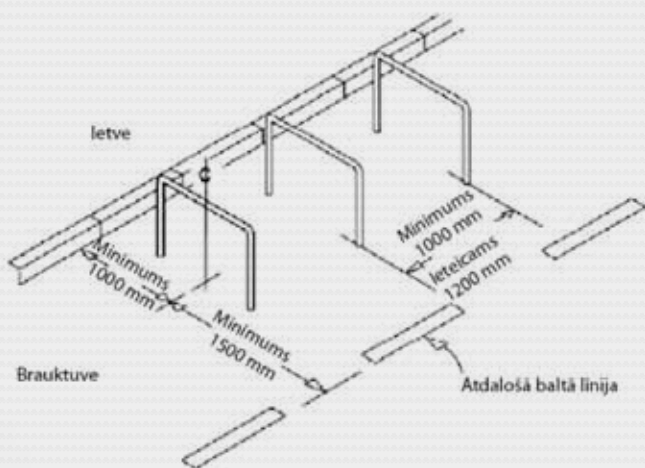

Izvietojuma shēmas (nav mērogā)

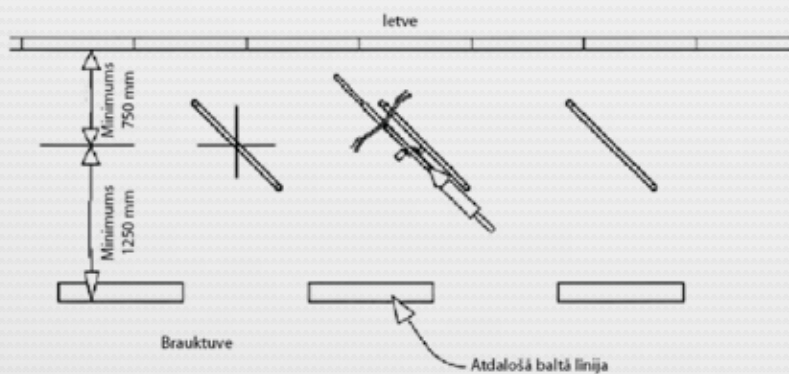
7. shēma: Eju platums

8. shēma: Statīvi uz brauktuves 90 grādu leņķī pret ietves malu

9. shēma: Statīvi uz brauktuves 45 grādu leņķī pret ietves malu

Piezīme: Velosipēdu novietnēm uz brauktuves jābūt aizsargātām ar norobežojošiem elementiem vai citiem līdzekļiem, kā arī aprīkotām ar atbilstošām zīmēm

Velostatīvu konstrukcijas, kuru izvietošana publiskajā vidē nebūtu pieļaujama

Lai novērstu patērētāju maldināšanu, būtu nosakāmi ierobežojumi tādu velostatīvu konstrukciju izvietošanaī publiskajā vidē, kuri:

- nenodrošina iespēju pieslēgt velosipēdu pie rāmja un vismaz viena rata,
- nenodrošina iespēju stabili novietot jebkura modeļa un riepu izmēra velosipēdus,
- kuru konstrukcija nav droša pret mehāniskiem bojājumiem.

Latvijas Riteņbraucēju apvienības un Veloriga.lv apzinātās velosipēda drošībai pret nozagšanu bīstamās velonovietnes Rīgā²:

Pie TC Spice

Pie Super Netto

Pie TC Mols

Izmantotā literatūra:

- Rekomendācijas veloceļu projektēšanai, www.lvceli.lv/LV/Download/?t=1&i=667
- http://veloriga.lv/?ct=draudzigs_velosipedistam
- <http://www.bedfordshire.gov.uk/Resources/PDF/Cycling/Adopted%20Parking%20Guidelines.pdf>

² Atsevišķi paraugi. Pilns saraksts skatāms http://veloriga.lv/?ct=draudzigs_velosipedistam